

Elle van Lieshout & Erik van Os

Slimmerd en Sufferd samen op pad

met illustraties van
Katrien Holland

Derde druk, 2023

© 2020 tekst Elle van Lieshout en Erik van Os

© 2020 illustraties Katrien Holland

© 2023 Voor deze uitgave:

Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV,

Postbus 317, 2000 AH Haarlem (e-mail: info@gottmer.nl)

Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV

maakt deel uit van de Gottmer Uitgevers Groep BV

Vormgeving: Masja Mols

ISBN 978 90 257 7859 0

NUR 283

www.erikvanosenellevanlieshout.nl

www.katrienholland.nl

www.theaterlezen.nl

www.gottmer.nl

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Hoe lees je dit boek?	8
Zin om op stap te gaan	13
De tentoonstelling	16
Iets leuks	22
Met de visser de Noordzee op	25
Het bootje in het slootje	31
Uit eten	32
De taxi	37
Op safari	39
Het reisbureau	44
Naar de klimwand	45
In het hotel	52
De bergen in	57
IJsvissen	62
De Nederlandse vlag	65
In IJsland	67
Wachten op de trein	70
Kom in de kas	72
De appelplukdag	79
De Tilburgse kermis	84
Naar de maan	90
De reis naar de aarde	92
Naar de dokter	93
Tijdreizen	95
Parachutespringen	100
Geen pret in het pretpark	103
Tips voor theaterlezen	106

Hoe lees je dit boek?

Elle

Erik

Elle Wat is dat nu voor een vraag.
Dat weet toch elk kind.
Je begint bij het eerste woord en je stopt
bij het laatste woord.

Erik Ja, dat snap ik ook wel.
Maar weet een kind ook hoe je DIT boek
leest?
Dit boek werkt net wat anders.
Zullen we het even uitleggen?

Elle Doen we. Dit boek lees je samen.
Met kinderen in je klas. Of met de juf of
meester.
Of met je ouders of de burens.

Erik Er staan plaatjes bij het begin van elk stukje
tekst.
Je kiest één plaatje en dat is dan jouw rol.
Als er drie plaatjes staan boven een tekst,
zijn er dus drie rollen.
Dan heb je drie lezers nodig.

Elle Een moeder, een vader en een kind.

Erik Precies! Of twee juffen en een meester.
En de rest van de klas mag lekker
luisteren.

Elle Je leest alleen de tekst die bij jouw rol
hoort.
Je spreekt met elkaar af welke rol je
gaat lezen.
Na een poosje kun je van rol wisselen.
Een meisje kan natuurlijk ook de rol van
een jongen kiezen.
En andersom.

Erik O ja, en soms is er ook nog een verteller.

Elle De tekst van de verteller is **blauw**.

Erik Er staan verzonden verhalen in.
De titel van die verhalen staat in een **oranje** balk.

Elle Er zijn verhalen die echt waar zijn.
Daarin staan veel weetjes, bijvoorbeeld over de Noordzee, over krokodillen, over bergbeklimmen.
De titel van die verhalen is **groen**.

Erik Je kunt ook versjes en moppen lezen.
Versjes zijn **paars**. Moppen zijn **lichtblauw**.

Elle Maar kijk eerst nog even achter in dit boek.
Daar staan tips voor theaterlezen, want zo heet dit samen lezen.

Erik O ja. Die tips ga ik eerst zelf nog eens lezen.
Daarna lezen we samen een verhaal. Oké?

Elle Leuk! Een verhaal over Slimmerd en Sufferd?

Erik Zal wel moeten. Alle verhalen gaan over die twee.

Elle En die doen me toch dom.

Erik Alleen hebben we geen publiek.

Elle Jawel hoor, onze goudvis!
Die ligt dan helemaal krom.

Erik Helemaal dubbel in zijn kom!

De tentoonstelling

Slimmerd

Sufferd

mevrouw

kunstenaar

*Sufferd en Slimmerd zijn in een museum.
De kunstenaar opent vandaag zijn tentoonstelling.*

Slimmerd Er is hier iets te doen in dit museum.
Iets met kunst. Dat las ik in de krant.

Sufferd Superleuk! Ik ben dol op kunstjes.

Slimmerd Kunstjes?
Ik weet niet of dat hetzelfde is: kunst en kunstjes.

Sufferd Volgens mij wel.

Slimmerd Wat een hoop mensen bij die deur!
Het lijkt wel of de hele stad dol is op kunstjes.

mevrouw Pardon, wie duwde er in mijn rug?
Was u dat meneer? Tjongejonge zeg!
Het gaat echt niet sneller als u me duwt.

Sufferd Wat een hoge hal hier, en wat veel mensen!
Wat zijn die allemaal aan het doen?

Slimmerd Volgens mij kijken ze naar die schilderijen.

Sufferd Wie zou die man in dat geruite bloesje zijn?
Rare kleren draagt die kerel:
spikkelsokken, streepjesbroek, alles door
elkaar.

Slimmerd Zo herken je een kunstenaar.
In die kleren kan hij beter kunstjes doen.

mevrouw Ssst! De kunstenaar wil iets zeggen.

kunstenaar Welkom allemaal.
Ik ben dolblij dat het zover is.
Ik ben helemaal in de wolken met mijn
tweede tentoonstelling.

Sufferd Domme man!
Geen wolk te zien. Kijk maar naar het plafond!

mevrouw Heren, alsjeblijft zeg!

kunstenaar Vandaag kunt u werk zien van de laatste tien jaar.
Neem de tijd om mijn schilderijen op u in te laten
werken.
Als u vragen hebt over mijn creatieve proces...

Slimmerd Wat praat die man moeilijk!

Sufferd We komen niet voor gepraat, wij willen kunstjes.

Slimmerd Die man kletst maar door.
Die gaat voorlopig echt geen kunstjes doen.
Kom, we gaan een rondje lopen, schilderijen bekijken.

Sufferd Lees jij dan het verhaaltje voor dat eraan hangt?

Slimmerd Dat is geen verhaaltje.
Dat is de naam van het schilderij.
Dit schilderij heet *Stilstand*.

Sufferd Raar! Het is gewoon een motor zonder wielen.
Eens even controleren of die titel wel klopt.

Slimmerd En hoe wil je dat doen?

Sufferd Gewoon laten schrikken: boe roepen.
Een, twee, drie... BOE!

mevrouw Tjongejonge, kan het misschien wat rustiger?
Iedereen heeft last van jullie.

Slimmerd Kom Sufferd, we gaan verder.
Die mevrouw is zo chagrijnig.

Sufferd Dit schilderij is wel leuk!

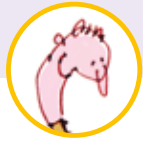
- Slimmerd** Ik weet niet zo goed wat ik zie.
Het lijkt een zeemeermin met een gordijn.
En dan die blauwe haren... of zijn dat golven?
Weet je hoe dit schilderij heet, Sufferd?
Zwemmende Sluiervrouw.
- Sufferd** Ik geloof niet dat die Sluiervrouw kan zwemmen.
- Slimmerd** Daar heb je een punt.
Ze beweegt nog geen centimeter.
- Sufferd** Waarom heet het dan *Zwemmende Sluiervrouw*?
Waarom heten niet alle schilderijen *Stilstand*?
Ze hangen allemaal stil.
- kunstenaar** Sorry heren, maar ik heb er genoeg van.
Wilt u deze zaal verlaten?
U stoort alle bezoekers.
- mevrouw** Ja, precies! Dat zei ik al!
- Slimmerd** We gaan al, hoor.
Maar we wilden eigenlijk nog kunstjes zien.
U heeft dat circuspakje toch niet voor niks aan.
- mevrouw** Maar heren toch, wat een belediging!
- kunstenaar** Hier ga ik niet op in.
- Sufferd** Oké, oké, we zijn al weg.

- Slimmerd** Blij dat ik weerbuiten ben met al die boze mensen!
Wat vond je eigenlijk van die tentoonstelling?
- Sufferd** Stom! Die kunstenaar kletste alleen maar.
- Slimmerd** Ik dacht al dat kunst en kunstjes niet precies hetzelfde zijn.
Volgens mij ging het toch om die schilderijen.
- Sufferd** Maar die schilderijen deden geen kunstjes.
Ze hingen gewoon stil aan de muur.
- Slimmerd** Inderdaad. Daar is echt geen kunst aan!

Iets leuks

Slimmerd

Sufferd

Sufferd Zullen we samen sleetje rijden?

Slimmerd Goed idee.
Maar we hebben toch geen slee?

Sufferd Dan gaan we een prinses bevrijden!

Slimmerd Dapper plan.
Maar zie jij hier prinsessen dan?

Sufferd Zullen we stomme moppen tappen?

Slimmerd Leuk bedacht.
Maar als er niemand is die lacht?

Sufferd Zullen we...

Slimmerd ... dippe-doppe-dappen?
Ja, dat gaan we doen!
Vang jij eerst dan een kalkoen?

Sufferd Een kalkoen?
Voor dippe-doppe-dappen?
En moet ik dat snappen?
Ik ga liever sleetje rijden,
liever een prinses bevrijden,
liever stomme moppen tappen
dan dat dippe-doppe-dappen!

Slimmerd Rustig maar, rustig maar.
Ik begrijp jou echt wel, hoor.
Voor dippe-doppe-dappen
moet je slim en snugger zijn.
Dat kun jij ook niet snappen.
Dus gaan we stippe-stoppe-stappen.
Al vraag ik me ernstig af
of een sufferd dát kan snappen.

Sufferd Jij denkt toch zeker niet
dat ik daar in zal trappen,
in jouw grippe-groppe-grappen?

Slimmerd Je begint hem al te...

**Sufferd &
Slimmerd** ... snippe-snoppe-snappen!

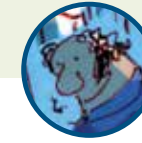
Met de visser de Noordzee op

Slimmerd

Sufferd

visser

visser Dus jullie willen mee de zee op?

Slimmerd Dat lijkt ons leuk. En leerzaam!

visser Ik vertel jullie eerst iets over de vissen.
In de Noordzee leven wel 220 vissoorten.

Sufferd Echt waar? Heeft u ze zelf geteld?

visser Ha, ha, nee, natuurlijk niet.
Wat ik vaak vang zijn rondvissen: haringen,
makrelen en koolvis.
Die hebben een rond lijf.
Ze eten minibeestjes en miniplantjes die in het
water zweven.
Dat heet plankton.

Sufferd Rare naam! Wat hebben een plank en een ton met
beestjes en plantjes te maken?

Tips voor theaterlezen

Hoe meer je oefent,
hoe makkelijker het gaat,
hoe leuker het klinkt.

Vind je de tekst nog wat moeilijk?

Vraag dan je juf, vader, zus, opa, buurvrouw of tante om je te helpen:

- Laat de tekst van je rol een keer voorlezen en lees zelf mee in je hoofd.
- Lees dan samen hardop hetzelfde stukje tekst.
- Lees daarna pas alleen je stukje tekst.

Als je je eigen tekst nu makkelijker kunt lezen, herhaal het dan nog een paar keer.

Zo gaat je stem steeds leuker klinken.

Ben je klaar met oefenen?

Geef een LEES-VOORSTELLING.

Dat kan in de klas of thuis voor je familie.

Het kan ook op de camping of op een feestje.

Speel je toneel, dan leer je de tekst uit je hoofd.

Bij dit boek is dat niet nodig.

Je leest de tekst, met elkaar, voor aan het publiek.

Allemaal heb je een boek in je hand.

Je hebt dus genoeg aan je stem en het boek.

Lekker makkelijk!

Boos of blij

Wie is er slimmer: Slimmerd of Sufferd?

Wie is er boos?

Of juist blij of eigenwijs?

Verdeel samen de rollen.

Je hoeft niet met een gek stemmetje te lezen.

Dat hou je niet vol.

Je krijgt er alleen maar keelpijn van.

Lees wel met gevoel voor.

Je kunt iets boos of blij of bang laten klinken.

Als je boos kijkt, klinkt je stem meteen een stuk bozer.

Als je blij kijkt, klinkt je stem ook blij.

Lees de tekst rustig.

Praat dus niet te snel, neem pauzes.

Nog wat uitleg

Dit kan ook helpen.

Kijk goed naar de leestekens, zoals een komma of een vraagteken.

Deze helpen je om de zin goed voor te lezen.

, Bij een komma haal je even adem.

Wat? Dit is een vraag.

Je stem gaat op het einde van een vraag omhoog.

Wat! Dit noem je een uitroep.

Je leest dus wat harder voor.

... Even pauze nemen,

een moment waarop je 'nadenkt'.

: Je wacht even.

Je somt daarna iets op of je legt iets uit.

hé Op de e staat een streepje.
Dan is dat een belangrijk woord.
Dat lees je wat harder voor.

HOI Dit woord staat in HOOFDLETTERS,
dan lees je lekker HARD!

Geacht publiek

Tips voor een leuk optreden:

Spreek af wie jullie voorstelt aan het publiek.

Vertel hoe het verhaal heet.

Stel de rollen voor, bijvoorbeeld 'Slimmerd' en
'de boerin'.

Soms vertel je kort waar het verhaal zich afspeelt.

Als dat nodig is, staat het met schuine letters bij de tekst.

Dan lezen jullie de tekst.

Ieder kind heeft het boek in de hand.

Houd je vinger tussen de bladzijden waar jij begint
te lezen.

Zorg dat je stevig staat.

Allebei je voeten op de grond.

Houd het boek niet voor je gezicht.

Het publiek moet jouw gezicht kunnen zien.

Lees niet te snel.

Als het publiek lacht, wacht dan even.

Als je een foutje maakt, doe je net of het zo hoort.
Ga gewoon verder.
Als het klaar is, maak je een buiging.

Veel plezier en... applaus voor jou!

